

Spis treści

Przedmowa	5
Wstęp	9
I. Stan badań.....	11
II. Źródła	13
III. Protestanci we Wrocławiu	15
1. Od bastionu katolicyzmu do fortecy luteranizmu.....	15
2. Śląsk pod panowaniem pruskim	19
3. Stosunki wyznaniowe w drugiej połowie XIX w.	21
4. Kulturkampf	21
IV. Architektura protestancka we Wrocławiu	27
1. Od wprowadzenia reformacji do końca XVIII w.....	27
2. Wiek XIX	28
3. Od Eisenacher Regulativ do Wiesbadener Programm.....	33
V. Rok jubileuszowy 1883	37
1. Między protestantyzmem a nacjonalizmem	37
2. Jubileusz urodzin Marcina Lutra w 1883 r.....	39
3. „Podniosłe dni”. Obchody rocznicy we Wrocławiu	41
VI. Okoliczności powstania kościoła (1883-1891)	45
1. Decyzje roku 1883	45
2. „Gorliwy entuzjasta” – pastor Adolf Treblin	46
3. Zbiórka funduszy	47
VII. Przedmieście Piaskowe w XVIII, XIX i na początku XX w.	49
1. Chwała Napoleonowi. Początki rozwoju Przedmieścia Piaskowego.....	49
2. Początki terenów rekreacyjnych w Szczytnikach	52
3. Koncepcje urbanistyczne Przedmieścia w drugiej połowie XIX w.	53

4.	Oczekiwanie na most i nowa wizja urbanistyczna	54
5.	Od przedmieścia rolniczego do centrum kulturalnego, edukacyjnego i rozrywkowego	55
6.	Stosunki wyznaniowe na Przedmieściu Piaskowym.	57
7.	Decyzja o lokalizacji kościoła.	58
8.	Nowa parafia czy kościół filialny?	59
VIII.	Kościół imienia Marcina Lutra na Przedmieściu Piaskowym	61
1.	Program konkursu na projekt kościoła.	61
2.	Wybór zwycięskiego projektu	62
3.	Krytyka konkursu	63
4.	Nagrodzone projekty	65
a)	Piąte miejsce: „Denke richtig oder irre, aber denke selbst”, Grossmann, Berlin	65
b)	Czwarte miejsce: „1517”, Hugo Groothoff, Hamburg	66
c)	Trzecie miejsce: „Dr. Martin Luther”, Hans Enger, Lipsk	66
d)	Drugie miejsce: „Wappen”, Johannes Vollmer, Berlin	67
e)	Autorzy zwycięskiego projektu: biuro architektoniczne Abesser & Kröger	68
5.	Architektura zrealizowanego kościoła	70
6.	Wyposażenie i wystrój.	73
a)	Wystrój malarski	73
b)	Wyposażenie	74
7.	Przebieg budowy	75
IX.	Kościół imienia Marcina Lutra we Wrocławiu – kontekst ideowy	77
1.	Czas powstania i lokalizacja	77
2.	Najwyższa wieża w mieście.	79
3.	Nowa koncepcja architektoniczna	80
4.	„Tak oto stoję”: Postać Marcina Lutra jako klucz do interpretacji	81
X.	Rocznicowe kościoły imienia Marcina Lutra w Niemczech	85
1.	Kościół pamiątkowy w Spirze.	86
2.	Kościół imienia Marcina Lutra w Lipsku	88
3.	Kościół imienia Marcina Lutra w Berlinie	89
4.	Kościół imienia Marcina Lutra w Apoldzie	91
5.	Kościół imienia Marcina Lutra w Zwickau.	92
6.	Kościół imienia Marcina Lutra w Dreźnie	94
7.	Zapóźnienie stylowe czy świadoma gloryfikacja przeszłości	95

XI. 1896-1945. Od wielkiej sławy do wielkich zniszczeń.	99
1. „Najznamienitsi parafianie, elitarna dzielnica”	99
2. Centrum religijne dzielnicy i filia na Sępolnie	100
3. Późniejsze kościoły protestanckie Wrocławia	101
4. Rok 1945 – koniec roli świątyń protestanckich w przestrzeni miejskiej	103
Źródła i bibliografia	107
1. Źródła rękopiśmienne	107
2. Źródła drukowane	107
3. Literatura przedmiotu	108
4. Strony internetowe	117
Posłowie	119
Spis ilustracji	121
Zusammenfassung	123
Summary	125